

EEN BALIE MET STAMBOOM:
DE WOELIGE EERSTE DECENNIA VAN DE
GENTSE ORDE VAN ADVOCATEN

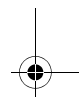
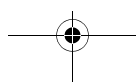
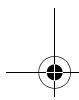
*Redes uitgesproken tijdens de academische zitting
naar aanleiding van tweehonderd jaar
Orde van Advocaten van de balie van Gent
op zaterdag 24 november 2012
in de Aula Academica van de Universiteit Gent*

door

Georges MARTYN
Robert SANDERS
Christian VANDEWAL

ACADEMIA PRESS

Een balie met stamboom: De woelige eerste decennia van de Gentse Orde van Advocaten werd uitgegeven door Academia Press in samenwerking met het Instituut voor Rechtsgeschiedenis (Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Gent) naar aanleiding van de viering van tweehonderd jaar Orde van Advocaten van de Balie van Gent en werd ondersteund door de Faculteit Rechtsgeleerdheid en door de Interuniversitaire attractiepool (IUAP PVII/22) *Justice & Populations, The Belgian experience in international perspective (1795-2015)*, waarin de Universiteit Gent partner is.

Faculteit Rechtsgeleerdheid

Instituut voor Rechtsgeschiedenis
Faculteit der Rechtsgeleerdheid (Universiteit Gent)

Universiteitstraat 4

B-9000 GENT

Tel. (+32) (0)9 264 69 49

Georges.Martyn@ugent.be

Fax (+32) (0)9 264 67 07

www.rechtsgeschiedenis.be

Academia Press

Eekhout 2

B-9000 Gent

Tel. (+32) (0)9 233 80 88

info@academiapress.be

Fax (+32) (0)9 233 14 09

www.academiapress.be

De publicaties van Academia Press worden verdeeld door:

J. Story-Scientia nv Wetenschappelijke Boekhandel

Sint-Kwintensberg 87

B-9000 Gent

Tel. (+32) (0)9 255 57 57

info@story.be

Fax (+32) (0)9 233 14 09

www.story.be

Ef & Ef Media

Postbus 404

3500 AK Utrecht

info@efenefmedia.nl

www.efenefmedia.nl

Georges Martyn, Robert Sanders & Christian Vandewal

Een balie met stamboom: De woelige eerste decennia van de Gentse Orde van Advocaten
Gent, Academia Press, 2012, 87 p.

Omslagillustratie: Negentiende-eeuwse kopie van het besluit van de Brusselse procureur-generaal van 17 juni 1812 houdende aanstelling van de eerste tuchtraad van de Gentse balie, Stadsarchief Gent – De Zwarte Doos (foto Storm Calle).

ISBN 978 90 382 #### #

D/2012/4804/###

U ###

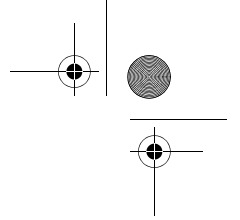
NUR

Dit boek werd onderworpen aan double blind peer review. De verslagen van de leescommissie zijn ter inzage bij het Instituut voor Rechtsgeschiedenis, op schriftelijk verzoek aan Georges.Martyn@ugent.be.

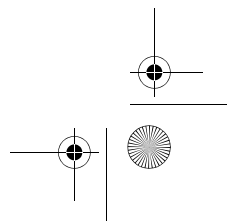
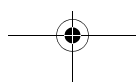
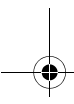
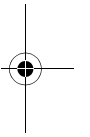
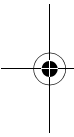
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt, in enige vorm, of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

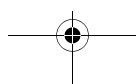
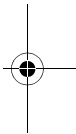
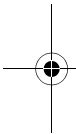
De uitgever heeft getracht alle rechtshouders op copyright van de illustraties in deze publicatie te bereiken. In de meeste gevallen is hij daar ook in geslaagd. De rechtshouders die zouden vaststellen dat buiten hun medeweten illustraties gereproduceerd werden, worden verzocht contact op te nemen met de uitgever.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Piet Taelman	
De Gentse orde van advocaten: een balie met stamboom maar zonder origineel geboortecertificaat	5
Georges Martyn	
1. Inleiding	5
2. Een 'autonome' 'georganiseerde' 'orde'	7
3. Literatuurverwijzingen naar de oprichting van een autonome Gentse orde	9
4. Wettelijke en gerechtelijke context	13
5. Geen officiële archieven	15
6. En toch!	17
7. Conclusie	23
Tussen Brussel en Den Haag	25
<i>De advocatuur in het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden (1815-1830)</i>	
Robert Sanders	
1. Inleiding	25
2. Grondslag van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden	26
3. Herstel door behoud: de rechtspleging in het Verenigd Koninkrijk	27
4. Staatstoezicht op de advocatuur	28
5. Gezagsgetrouwheid van de balie	31
6. De persvrijheid in het geding: advocaten op de bres	33
7. Slot	39
'Liaisons dangereuses' aan de Gentse balie (1830-1848)	41
Christian Vandewal	
1. Inleiding	41
2. Léonard Ganser	44
3. Hippolyte Metdepenningen	51
4. Pierre Lebrocquy	72
5. Charles Louis Spilthoorn	76
6. Conclusie	87

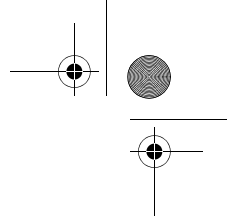
Voorwoord

Lectori salutem,

Sinds het begin van de negentiende eeuw hebben, in het historische hart van Gent, academie en balie hun werkplekken in elkaars buurt. Het justitiepaleis aan het Koophandelsplein en de Aula van de universiteit in de Voldersstraat zijn bovendien beide gebouwd naar een ontwerp van stadsarchitect Louis Roelandt. Ook enkele vleugels van de Faculteit Rechtsgeleerdheid aan de Universiteitstraat zijn gehuisvest in lokalen van dezelfde ontwerper. De band tussen de Gentse rechtsfaculteit en de wereld van magistraten en advocaten is echter nog op vele andere vlakken bijzonder nauw. Het boek *Gent en zijn advocaten. Een historische wandeling door de stad* (Gent, Academia Press, 2012) brengt tal van interacties tussen de juridische opleiding en het gerechtelijke werkveld in beeld. Als wandelgids is deze geïllustreerde publicatie wetenschappelijk correct, maar wel gericht op een ruim publiek.

Het boekje dat u nu ter hand neemt, bevat grondiger wetenschappelijke bijdragen. Het zijn de uitgewerkte verslagen van onderzoek dat als basis heeft gediend voor de rede gehouden tijdens de academische zitting naar aanleiding van de viering van tweehonderd jaar Gentse orde van advocaten. Collega Georges Martyn doet relaas van zijn archivalische speurtocht naar de ‘geboorteakte’ van de orde, onder gelding van het Napoleontische decreet van 1810. Meester Robert Sanders, beleidsadviseur van de nationale Nederlandse Orde van Advocaten (Den Haag), beschrijft hoe tijdens de periode van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden Willem I, en zijn minister van Justitie Van Maanen, de advocaten streng in het oog hield. Advocaat-generaal Christian Vandewal, die al ettelijke publicaties over de Gentse juridische middens in de negentiende eeuw op zijn naam heeft, belicht tot slot enkele hoofdrolspelers in de politieke debatten na de Belgische onafhankelijkheid. Gent was als orangistische stad bij uitstek het strijdtoneel van heftig publiek gekissebis.

Als decaan van de Gentse rechtsfaculteit ben ik bijzonder verheugd met deze publicatie aan de jarige balie drie interessante vruchten van rechtshistorisch onderzoek te kunnen aanbieden. Binnen de Commissie Balie-Universiteit heeft collega Martyn, op vraag van stafhouder Didier Goeminne, de opdracht aanvaard om op zoek te gaan naar de precieze ontstaansdatum van de Gentse balie. Dit leidde tot de ontdekking van het ‘geboortjaar’ 1812 ... en meteen tot het ‘feestjaar’ 2012. De balie blijkt immers een twintigtal jaren ouder te zijn dan tot nog toe werd vermoed. Het is gelukkig toeval dat de academische zitting naar aanleiding van die bijzondere verjaardag van de Gentse balie doorgaat in de universiteitsaula (op zaterdag 24 november) en op die manier aansluit op een

door de balie en de rechtsfaculteit gezamenlijk georganiseerd colloquium over internationaal strafrecht (op vrijdag 23 november). Beide historische werken en het colloquium zijn twee mooie voorbeelden van de goede en intense samenwerking tussen de Gentse balie en de rechtsfaculteit.

Die samenwerking kan bogen op een zeer lange traditie. De Gentse rechtenopleiding vormde niet alleen een groot aantal Gentse advocaten, de synergie tussen *le Palais et l'Ecole* komt ook via vele andere initiatieven en activiteiten tot uiting: de permanente vormingscycli Willy Delva (sinds 1974!), de stage als opleidingsonderdeel, de pleitoefeningen in de rechtbank, de gastcolleges door praktijkjuristen, enz. Het is mijn oprechte wens dat deze vruchtbare samenwerking ook in de toekomst wordt bestendig.

Ad multos annos!

Prof. dr. Piet Taelman
Decaan Faculteit Rechtsgeleerdheid
Advocaat aan de balie van Gent

